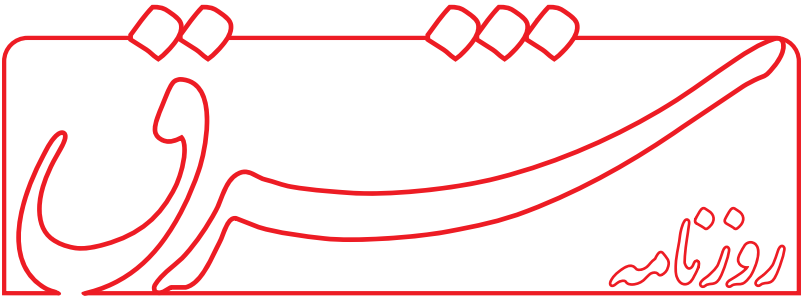

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران
صاحب امتیاز و مدیر مسئول: مهدی رحمانیان
نشانی: میدان آرژانتین، خیابان الوند، کوچه آرشدیا، پلاک ۶
تلفن: ۸۸۶۴۳۹۹-۹۲ نمابر: ۸۸۸۸۰۷۱۹ تلفن آگهی‌ها: ۸۸۱۹۲۸۷۷
امور مشترکین: تلفن: ۲۳-۸۸۸۱۴۲۳
توزیع: شرکت پیام‌رسان پیروز تلفن: ۵-۶۶۲۷۲۱۳۰
چاپ: گل‌ریز تلفن: ۶۶۷۹۵۴۲۲
www.sharhdaily.ir

تهران: آذان ظهر ۱۳:۰۴ آذان مغرب ۲۰:۴۱ آذان صبح فردا ۴:۱۸ طلوع آفتاب ۶:۰۰

دوشنبه ۲۴ تیر ۱۳۹۲ ۶ رمضان ۱۴۳۴ ۱۵ جولای ۲۰۱۳ سال دهم شماره ۱۷۸۲ ۱۶صفحه

دعای روز ششم ماه مبارک رمضان

اللّٰهُمَّ لَا تَخَذِلْنِي فِيهِ لِتَعْرِضَ مَعْصِيَتِكَ وَلَا تُضِرَّنِي بِسَيِّئَاتِ تَقْوَمَتِكَ وَ زَخْرَجْنِي فِيهِ مِنْ مَوْجِبَاتِ سَخَطِكَ بِمَنِّكَ وَأَيَادِيكَ يَا مُنْتَهَى رَغْبَةِ الرَّاعِيْنَ.

خدايا مرا در این روز به واسطه ارتکاب عصیانت خوار مساز و به ضرب تازه یانه قهرت کیفر مکن و از موجبات خشم و غضبت دور گردان ، به حق احسان و نعمت‌های بیشمار تو به خلق ای منتهای آرزوی مشتاقان.

از هر نظری ضرر

فرهنگستان زبان و ادب فارسی
سنگ تمام گذاشت:

چی کار می‌کنی؟

پوریای عالمی

من چم می‌ورزم

هرچه ما جلوگیری کردیم تا به کلمه‌های مصوب فرهنگستان فانتزی زبان و ادب فارسی کار نداشته باشیم، نمی‌شود دست آدم که نیست. این‌بار «ایستا» رفته کلمات مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی را پیدا کرده و رسانده به دست ما تشنگان بی‌زبان و بی‌ادب فارسی. این هم شما و این کلمه‌ها و ترکیب‌های خنده‌دار رسمی:

اسکی (ski) = برف‌سری
دست‌شان درد نکند با این کلمه‌سازی. احتمالا به چوب اسکی می‌گویند، تو زم برف‌سری.
فقط از فرهنگستان زبان و ادب فارسی تقاضا داریم، با توجه به کلمه کامل «برف‌سری»، برای آن حالت خاصی هم که آدم می‌تشنید و با متهالهله خود روی برف می‌خورد، کلمه پیشنهاد کند.

اسکیت (skating) = چرخ‌سری

یعنی اگر ماشینی توی زمستان چرخش سر بخورد و بزنیم به کسی، پلیس اینطور می‌نویسد:

تصادف به علت اسکیت‌کردن با ماشین‌سواری.

کیک بوکسینگ (kickboxing) = پاششت

پاششت؟ من مطمئنم هیچ‌کدام از اساتید مستقر در فرهنگستان کیک‌بوکسینگ ندیدند و پاششت را از لغتنامه و نهایتا سرچ در گوگل به دست آوردند. اما باز خوشحالم حالا که بدون تحقیق، و به‌صورت قضا قور تکی کلمه می‌سازند، کیک بوکسینگ را (با زن رد در حال جعبه) ترجمه نکرده‌اند! با این اوصاف به زودی پاتوپ به جای فوتبال، شلیک‌توپ جایگزین والیبال، دست‌توپ معادل هندبال و سبد‌توپ به‌جای بسکتبال استفاده می‌شود.

ژیمناستیک (gymnastic) = چم‌ورزی

گزارشگر: شما چه ورزشی می‌کنی؟

ورزشکار: من چم می‌ورزم.

دیالوگ ۲

اولی: میای بریم باشگاه، با هم چم بورزیم؟

دومی: نه که نیمام.

راکت (racket) = دستاک

دستاک؟ یعنی وجدانی، عالمی بمیرم، به این نان و نمک، اگر چهارتا از این اساتید توی عمرشان رفته باشند استادبوم. استادبوم که خوب است باشگاه هم نرفتنند. باشگاه که هیچی، مطمئن باشی‌د دنبال بچه‌شان هم نرفته‌اند تا دم باشگاه. هی کلمه‌ها را تو گل می‌کنند بعد کلمه می‌سازند همین می‌شود دیگه.

ادامه دارد: فردا باقی حساب فرهنگستان را می‌رسیم

بیهقی

«گلشیری» نهنگ آب خُرد

داریوش معمار

● «هوشنگ گلشیری» در دهه چهل به ادبیات داستانی معرفی شد، نخستین نوشته‌های وی در مجله «جنگ اصفهان» و «پیام نوین» منتشر شدند، او در آغاز رها، شعر هم می‌نوشت که نتیجه درخوری برایش نداشت. گلشیری متولد اصفهان بود، اما به واسطه مهاجرت خانواده‌اش برای کار در شرکت نفت، دوران کودکی و نوجوانی را در آبادان گذراند، بخش‌هایی از رمان جن‌نامه و داستان‌های کوتاه او به‌خوبی نمایانگر تاثیر زندگی در این شهر بر شکل‌گیری شخصیت ادبی او هستند. آشنایی گلشیری با حلقه داستان‌نویسان و هنرمندان اصفهانی در دوره جوانی (پس از بازگشت به اصفهان برای تحصیل دانشگاهی در رشته ادبیات) و آشنایی با سبک نویسندگی بهرام صادقی و تاثیرپذیری از سبک روان داستان‌نویسی هدایت، نقطه آغاز داستان‌نویسی جدی برای این نویسنده بود. داستان بلند «شازده احتجاب» که باعث شهرت یافتن هوشنگ گلشیری شد، مهم‌ترین دلیل بر تأیید چنین ادعایی است. جدای از اینکه گلشیری را میان نسل سوم داستان‌نویسان ایرانی می‌توان موثرترین چهره به حساب آورد، در حوزه فعالیت‌های فرهنگی نیز به‌خصوص در سال‌های پس از انقلاب بدلیی برای او به‌حاظ تربیت نسلی جوان که بعدها جزو مهم‌ترین چهره‌های ادبیات داستانی ایران شدند، وجود ندارد. گلشیری در مورد زندگی ادبی و فرهنگی خود اشاره درخشانی دارد که می‌تواند پایان‌بخش این یادبود مختصر باشد: «اگر در آبی خُرد نهنگی پیدا شود، راه چارهاش گویا این است که آب را گل‌آلود کند تا نبینند که نهنگ است. من البته اگر نهنگ این آب خُرد داستان‌نویسی ایران باشم، اینطورها زه‌نستم.»

سبکی و سنگینی

احمد غلامی

● عمه‌خاتم گفت: «آقایک رو ندیدی؟» گفت: «نه چطور مگه؟» بغض کرد، صورتش را زیر چارقدش قایم کرد. گفت: «طوری شده؟» گفت: «مش‌رمضون حاش خلیلی بده، می‌ترسم پسرش رو نبینم و از دنیا بره.» رحمان را می‌گفت، همان پسرش که اول انقلاب فرار کرد و رفت خارج. گفت: «مغازه آتقی رفتی؟» شاید اونجا باشه.» گفت: «از صبح که زده بیرون نیومده.» گفت: «برم از توران خاتم بیروم کجاست؟» گفت: «پرسیدم، میگه رفته دیدار آقای خاتمی.» بقی زدم زیر خنده. عمه‌خاتم شاکلی شد. گفت: «واسه چی می‌خندی، مگه تو نگفتی کارت‌رو درست کردی؟» گفت: «چرا عمه‌خاتم.» سکوت شد. مش‌رمضون از تو انساق داد زد: «خاور کدوم گوری رفتی؟» عمه‌خاتم با شد و گفت: «اودم، دنبال آقایک می‌گرم.» مش‌رمضون گفت: «اون رو واسه سر قبرم می‌خوای؟» عمه‌خاتم گفت: «ننه، آقایک رو دیدی خیرم کن.» رقت بقالی، آتقی پشت پیشخوان نشسته بود. قرآن می‌خواند. پشت سرش عکس ناطق‌نوری بود. گفت: «آتقی اون عکس رو بکن دیگه.» آتقی گفت: «فرمایش!» گفت: «آقایک رو ندیدی؟» گفت: «فرمودند، میرن دیدار آقای خاتمی.» باز خندم‌اف گرفت. گفت: «می‌خندی؟ دیدی چه به روز این مملکت آوردین. اگه شب تو اخبار نشنوشن دادن که تسوی هیات‌وزیران نشسته، تعجب نکن.» گفت: «مگه مملکت صاحب نداره؟» آن موقع او نمی‌دانست هشت‌سال بعد خودش به محمود احمدی‌نژاد رای می‌دهد، آن هم فقط به دلیل اینکه ساده و بی‌تکلف و مرده‌می حرف می‌زند. از بغالی زدم بیرون. صدایم زد: «مجدداً» بر گشتم و گفتم: «بله...» گفت: «شنیدم تو روزنامه مشغول کار شدی.» گفت: «بله.» گفت: «مسعود هم به چی‌پزایی می‌نوشت.» دو تا از پسرهای آتقی شهید شده بودند: مسعود و منصور. اما هیچ عکسی از آنها توی مغازه‌اش نبود. حتی نگذاشت اسم کوچه و خیابان را به نام آنها کنند. اولین‌بار بود درباره پسرش حرف می‌زد. گفت: «حالا آقایک رو واسه چی می‌خوای؟» گفت: «عمه‌خاتم دنبالتش می‌کرده. انگار می‌خواد واسه پسرش نامه بنویسه.» گفت: «خدایمگ چکارت کنه مجید، چه فایده را این‌انداختی تو این محله.» گفت: «بالاخره به امیدواره.» چند مشتری آمدند توی مغازه. گفت: «بیا بشین، کارت دارم.» دلم هری ریخت، تا حالا نشده بود آتقی با من کار داشته باشد. حتی وقتی درباره مسعود می‌پرسیدم شکسته‌بسته جواب می‌داد. اولین‌بار مسعود مرا با «رمان» آشنا کرد. علقش «اجبات و مکافات» داستایفسکی بود. وقتی خواندم، گفت: «چطور بود؟» گفت: «زیاد نفهمیدم اما راسکولینفیکر رو خیلی دوست داشتم.» خندید و گفت: «پس برادران کارآموزف رو هم به بخون.» آتقی گفت: «حواست هست؟» بر گشتم. مشتری‌ها رفته بودند. گفت: «حالا که رفتی روزنامه، باید دست از این خل‌بازیی‌ها برداری.» گفت: «چشم.» گفت: «الکی نگو چشم، من راست میگم، پسر عمه‌خاتم خارج نیست. همون سال‌های انقلاب کشته شده.» گفت: «امر د؟» گفت: «آره انگار تو به خونه تیمی دستگیرش کردند.» گفت: «واقعاً؟ چرا به عمه‌خاتم نگفتند؟» گفت: «گفتنش چه فایده داشت. اینطوری تا زنده‌ست امید داره برگرده.» گفت: «مش‌رمضون هم میدونه.» گفت: «همه میدوندن به جز عمه‌خاتم.» انگار باز سسکینی را گذاشتند روی دوشم. حالا من هم مثل بقیه با صد سنگینی این راز را تا زنده‌بودن عمه‌خاتم تحمل کنم. حالا می‌فهمم سبکی یعنی چه، یعنی ندانستن. وقتی نمی‌دانی، سبکی مثل پرکاه با هر باد این اطراف، آن طرف می‌روی. سرخوشی، دل به آقایک می‌بینی. اگرچه خودت هم میدونی الکی است. اما دل می‌بندی بعضی وقت‌ها هم بی‌خودی جواب می‌گیری. اما وقتی فهمیدی سنگین می‌شوی. انگار یک کیسه شن می‌بینند به شکمت که وقتی می‌خواهی جابه‌جا شوی آن را باید با خودت حمل کنی مثل زن باردار. آتقی عینکش را برداشت، قرآن را باز کرد و شروع کرد به خواندن. نمی‌دانم چرا با اینکه سوره «العصر» را حفظ بود، باز از روی آن می‌خواند. از مغازه زدم بیرون. هرچقدر رسا خودم فکر می‌کردم چن این راز را به من گفت، عقلم به جایی نرسید. تا رقتم خاتم، پدرم بگیر داد و گفت: «کجا بودی؟» گفت: «پیش آتقی!» گفت: «مگه روزنامه نبود؟» گفت: «ننه، دوبه بعد میرم.» گفت: «این چه کاریه که وقتی همه بر میگردن، تو تازه میری.» گفتم: «خوب اینطوریه دیگه.» گفت: «چقدر حقوق میدن؟» گفت: «فعلاً از حقوق حرفی نزن.» گفت: «اگه حقوق نمیدن پس واسه چی میری؟» گفتم: «این کار رو دوست دارم.» گفت: «اگر حمای رو دوست‌دارم، بیا وردست خودم.» گفتم: «اگر من نیست.» گفت: «حمای کار منه؟ از شکم تنم که در اومدم با به وانت پر هندونه در اومدم؟» هر وقت از کارش شاک می‌شد یا فروش کم بود یا تصادف می‌کرد، یادش می‌افتاد شغل مناسبی ندارد. گفت: «از فردا با خودم میای سر کار.» گفتم: «نمیام.» گفت: «غلط می‌کنی.» مادرم گفت: «نمیاد. واسه چی هندونفروش بشه، واسه چی باید مته تو بشه، واسه چی باید قد به رزن عقل تو کلهش نباشه. هان؟؟!» کلمات مثل فشنگ مسلسل از دهان مادرم شلیک می‌شد. پدرم هاج‌بواج نکلش می‌کرد. بعد گفت: «بسه دیگه، مگه من چی گفتم؟» مادر رفت توی آشپزخانه. پدرم انگار که تا حالا همه حرف‌هایش الکی بوده، رو به من کرد و گفت: «این چه مرگشه؟»

تولد ی دیگر

به بهانه زادروز ۹۵سالگی «اینگمار برگمان»

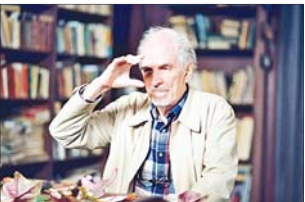
فریادها و نجواها

جواد طوسی

«من رویاها، تجربیات لذت‌بخش، خیال‌پردازی‌ها، بارقه‌های جنون، عصیبت‌ها، لرزش‌های ایمان و دروغ‌های آشکار را با نوعی خشم و خروش منتقل کرده‌ام ... من اسیر یک کنج‌گرای مهار‌نشدنی هستم.»

اینگمار برگمان
فرزند یک کشیش در کارنامه پربرابر هنری‌اش، به‌شدت خودش بود. یک حدیث نفس‌گو که دغدغه‌ها و مضامین فیلم‌هایش را اخلاق، گناه، خیر و شر، آیین‌ها، تقدیر، عشق، مرگ خدا و انسان و مذهب، شیطان، رنج و عذاب، نوستالژی، جبر، معصومیت، تنهایی، معجزه و ... تشکیل می‌داد. اینگمار برگمان به مفهوم واقعی

کلمه یک روشنفکر بی‌ادا و اطوار بود. فیلم‌هایش نسبتی با مخاطب عام نداشت و اگر فصل مشترکی با تعلقات درونی و ذهنی‌اش نداشته باشی، نمی‌توانی با دنیای او و آدم‌هایش ارتباط برقرار کنی. همان‌قدر که آثار برگمان برای تماشاگر علمی می‌تواند نوام با اعمال شاقه باشد، بیننده جدی و صاحب عقیده با این‌ان آثار همچون مرانمای اخلاقی و گنجینه‌ای فلسفی بر بخورد می‌کند.

برگمان با مخاطب شوریده حالی طرف بود که از طریق آثار او می‌خواست پاسخی مناسب برای تلواسه‌های درونی‌اش بیابد. مخاطب آثار برگمان، انسان سرگشته‌ای است میان کفر و ایمان، شک و یقین که در گذر از کاپوس‌های گوناگون ذهنی‌اش می‌خواهد به نقطه‌ای آرامش‌بخش برسد و وجود خدا را باور کند.

فیلم‌های برگمان از نظر وجوه مضامونی و لحن و فضا و

مرگ مولف

صدونهمین سالمرگ خالق «باغ آلبالو»

چخوف: غول نازنین!

آبتین گُلکار

«آنتوان چخوف» آخرین نماینده رئالیسم پرآوازه قرن نوزدهم روسیه است، آخرین نام در میان فهرست غول‌های ماندن تور گتلف، داستایفسکی و تولستوی.

ولی تصور چخوف به‌صورت «غول» کار سختی است. داستایفسکی و تولستوی واقعاً «غول» هستند. وقتی کتاب‌هایشان را می‌خوانی بی‌اختیار خودت‌ان را در برابرشان کوچک می‌بینی و نسبت به آنان احساس احترام می‌کنی. ولی چخوف اینطور نیست: با خواندن آثار چخوف، نویسنده‌شان را جایی کنار خودتان می‌یابی و بیشتر با او احساس دوستی و نزدیکی می‌کنی تا احترام آمیخته به ترس. درباره چخوف

می‌شود کتاب نوشت و اسمش را گذاشت «چخوف نازنین.» ولی «نازنین» خواندن داستایفسکی و تولستوی به گناه‌گیره می‌ماند. با این حال جایگاه چخوف دوست‌داشتنی به هیچ‌وجه از غول‌های دیگر ادبیات روسیه پایین‌تر نیست. داستان و نمایشنامه‌نویسی قرن بیستم در سراسر جهان بدون چخوف مسیر متفاوتی پیدا می‌کرد و قطعاً بسیار کم‌پایه‌تر می‌شد. فهرست

از ایوانف تا ترمینال شرق

سحر مختاری
عکاس

«سحر مختاری» که عکاسی را در دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران آموخته، از هفت سال پیش با مطبوعات و رسانه‌های ایران همکاری دارد و تاکنون دو نمایشگاه انفرادی و ۲۰ نمایشگاه گروهی در ایران و کشورهای دیگر داشته‌است. تازه‌ترین مجموعه او به نام «ترمینال شرق» که تا آخرین روز تیرماه در گالری هما پراست، عکس‌هایی است فتموت‌نازده از

عکاس‌خانه

تاریخ عکاسی ایران. او در ورودی نمایشگاهش نوشته، «با دیدن عکسی از روسی‌خان (ایوانف) و همسرش که در یک استودیو سوار هواپیمای کوچکی شده بودند و در پس‌زمینه آنها عکسی از صحنه آسمان فرار داده شده بود، بازی من شکل گرفت. بازی‌ای که بازگراش شخصیت‌های تاریخ عکاسی بودند، شخصیت‌هایی که زنده شدند و یکی‌یکی از قاب‌های ابدشان بیرون آمدند تا نقشی جدید، در قابی جدید را ایفا کنند. سفر آغاز شد، با تابلوهایی از ایران و ماشین‌های پلاستیکی از سبزمین چین، سفری به میزبانی شاهی که همو عکاسی را به ایران آورد. زمان یخ‌زده به حرکت درآمد، تاریخ، دوباره‌سازی شد و لحظه‌ها بازخوانی...»

می‌شود. کشف و یافتن این سوال‌ها، آغازی است برای پیداکردن، کشف‌کردن و خلق چیزی که تو نمی‌دانستی.

درس دوم: «دیدن» یعنی یافتن. تو وقتی می‌بینی که در حرکت هستی برای یافتن پاسخ سوال‌هایت، کودکی‌ات را به یاد داری؟ وقتی کودکی ذهن و روح تو سفید است، این تو هستی که با سوال‌هایت و با نگاه‌کردن و «دیدن» ات روی صفحه‌های سفید ذهنت نقاشی می‌کنی و جهان را کشف می‌کنی.

درس سوم: «خواندن» چیست؟ کلمه چیست؟ «کلمه» آن چیزی نیست که تو با چشم می‌بینی. کلمه ابزاری است برای تصویرکردن، کلمه گفت‌وگو بین انسان‌ها را خلق می‌کند و گفت‌گو تصویری از تو و مایه یکدیگر می‌دهد. ما با تصویر یکدیگر به ادراک رابطه انسان‌ها پی می‌بریم؛ و اینجاست که احساس آغاز می‌شود. «خواندن» جهانی بدین گستردگی میان همه‌اینهاست.

و درس آخر: «حرکت» چیزی است که به انسان احساس زنده‌بودن می‌دهد. حرکت برای کشف خود و رابطه خود با ناشناخته‌های جهان و یافتن و دوباره و دوباره آغازکردن. «حرکت» ساختن و تولد دوباره را به تو هدیه می‌دهد. خلق جدیدی که آن را هنر می‌نامند، ندانستن هرگز عیب نیست که وقتی تو احساس می‌کنی نمی‌دانی تازه سوال‌های تو از جهان شروع

کیمرث مرادی
کارگردان تئاتر

سلام استادم. حال همه ما خوب است، می‌گویند یک سال از رفتن گذشته است و عجب که هنوز باور نداریم. هنوز در خلوت خودمان صدای خنده‌های تو،

هیجان‌هایت و فریادهایت را می‌شنویم و هنوز حضور تو و تشویق‌های تو انرژی بزرگی برای حرکت همه شاگردان توست. امروز صبح جلو پنجره خانه‌ام نشستام، «آندره بارو» در حال نواختن است و من به تو و به درس‌هایت فکر می‌کنم. سال‌های سال با تو بودن در ذهنم می‌گذرد. چقدر انسان، موجودی تنها در سیطره جهان ابدی و زمان بی‌انتهاست. چقدر زمان زود می‌گذرد و چقدر سخت است جنگیدن با زمان. درس‌های تو اما همیشه در ذهن و قلمم جاری است. شاید این حضور عظیم توست که ما هنوز نبودن را باور نداریم.

درس اول: همیشه از نقطه‌ای شروع کن که احساس می‌کنی چیزی نمی‌دانی. این نقطه جادویی دارد که تو را هدایت می‌کند و انگیزه‌ای می‌شود برای حرکت. انسان وقتی می‌ایستد که فکر می‌کند می‌داند. ندانستن هرگز عیب نیست که وقتی تو احساس می‌کنی نمی‌دانی تازه سوال‌های تو از جهان شروع

